

d ů v o d ů:

Po právní stránce nutno podotknouti, že dle skutkových zjištění nižších soudů v tomto případě vůbec nejde o podnikový úraz ve smyslu §u 1 zákona ze dne 28. prosince 1887 čís. 1 ř. zák. pro rok 1888. O podnikovém úrazu lze mluvit pouze tehdy, je-li úraz, jež utrpěl dělník při provozování podniku, v příčinné souvislosti s tímto provozováním anebo s nebezpečím s ním spojeným. Dělník musí se tedy ocitnouti v situaci, vzniklé provozováním podniku a jeho úraz nesmí mít svůj důvod v příčině ležící zcela mimo provozování podniku. Tato zásada nebyla změněna čl. I. zákona ze dne 21. srpna 1917, čís. 363 ř. zák., neboť odstavec druhý tohoto článku opakuje slova uvedená v §u 1 zákona ze dne 28. prosince 1887 »..... následky úrazů přiházejících se při provozování podniku« a třetí i čtvrtý odstavec jen předpisují, že úrazy, tam uvedené, dlužno na roveň postavit podniku úrazům, čímž zásadní ustanovení §u 1 zákona o úrazovém pojištění dělníků nebyla změněna, naopak opakována a zdůrazněna. Nehledíc k tomu, třetí a čtvrtý odstavec čl. I. zákona ze dne 21. srpna 1917 čís. 363 ř. zák. v tomto případě nepřicházejí v úvahu, jelikož žalobkyně, jak není sporno, utrpěla úraz v továrně žalované firmy. Odvolací soud zjišťuje, že příčinou pádu žalobkyně nebylo chatrné zařízení podniku žalované firmy, nýbrž, že pád i úraz žalobkyně přivoděn byl jejím epileptickým nebo hysterocpileptickým záchvatem a že byl následkem její choroby, že tedy není v žádné souvislosti s provozováním podniku žalované firmy. Nejde tedy dle hořejších právních vývodů o podnikový úraz, čímž padá podklad žalobního nároku, odvozovaného z toho, že žalovaná firma opomenula oznámiti úraz žalobkyně politickému úřadu. Za tohoto stavu věci a jelikož dovolatelka v dovolacím spise se nezabývá jiným zaviněním žalované firmy, nebylo potřebí vzíti na přetřes právní vývody odvolacího soudu.

Čís. 2398.

Dodáním zboží ve smyslu čl. 347 obch. zák. jest skutkový postup, jímž prodávatel propouští zboží ze své dispozice, a umožňuje kupiteli, by jím dále vládl. Dokud se tak nestalo, není kupitel sice povinen, ovšem ale oprávněn vytknouti shledané vady. Nevytkl-li zjevné vady, jest míti za to, že se vzdal práva odmítnouti zboží pro tuto vadu.

Dal-li prodávatel ohledati zboží soukromými znalci, může se na kupiteli domáhati náhrady nákladů s tím spojených, pakli ohledání bylo pro prodávatele účelným.

(Rozh. ze dne 20. března 1923, Rv I 1294 22.)

Žalující firma dodala žalované firmě dříví, jež mělo dle kupní smlouvy býti dodáno oloupané. Žalovaná zboží nepřijala, vytknuvši mu různé vady, nikoliv však, že nebylo oloupano. Žalobkyně dala dříví ohledati soukromými znalci, již je shledali zdravým. Dříví bylo dráhou prodáno a žalobkyně domáhala se na kupitelce rozdílu mezi smlouvenou kupní cenou a výtěžkem z prodeje dráhou a kromě toho náhradu výloh ohledání dříví soukromými znalci. Ve sporu vytýkala žalovaná též, že

dříví nebylo oloupano. **P r o c e s n í s o u d** p r v é s t o l i c e vyhověl zcela žalobě, o d v o l a c í s o u d jí vyhověl pouze, pokud se domáhala zaplacení rozdílu mezi kupní cenou a výtěžkem z prodeje dráhou, zamítl ji však, pokud žádala náhradu nákladů ohledání dříví. **D ů v o d y:** Právnímu názoru odvolatelovu, že tu ustanovení čl. 347 a 348 obch. zák. použití nelze, jelikož žalovaný dříví nepřijal, nelze přisvědčiti. Dle čl. 347 obch. zák. má kupitel zboží po dodání bez prodlení zkoumati. Dodání jest poslední úkon, který prodávatel předsebere, by zboží ze své dispozice do dispozice kupitelovy převedl, úkon, který kupiteli skýtá možnost, zbožím nakládati a jeho vlastnosti zkoumati. Zda kupitel této možnosti použije a držby zboží se uchopí, jest jeho věcí. Povinnost, zkoumati zboží, nastává tím okamžikem, kdy mu tato možnost byla poskytnuta. Skutečného převzetí zboží kupitelem není třeba. Žalobkyně dle ujednání zaslala žalovanému dříví dráhou a žalovaný ani ve sporu nevytýkal, že této možnosti ke zkoumání dříví neměl. Žalovaný dříví také zkoumal, neboť vady jeho vytýkal. Ovšem, jak soud první stolice správně uvádí, včas vytýkaných vad tu není, sporné dříví jest prostředního druhu a jiné vady včas vytýkány nebyly, vada, že dříví nebylo oloupané, vůbec vytýkána nebyla. Žalovaný nebyl oprávněn, přijetí dříví odepřít (čl. 335, 346 a 337 obch. zák.), a prodej dříví nejde na nebezpečí a účet žalobkyně, jak odvolání vytýká, nýbrž na nebezpečí a účet žalovaného. Ku prodeji dříví dle čl. 343 obch. zák. byla žalobkyně jen oprávněna, nikoliv však povinna. Soud první stolice právem proto žalobě v tomto směru vyhověl. Naproti tomu jest odvolání odůvodněno, pokud se tkne náhrady ohledacích nákladů. Dodáním dříví žalobkyně smlouvu splnila. Vytýkané vady prokázati bylo věcí žalovaného. Žalobkyně byla jen oprávněna, provéstí dukaz ku zajištění dle §u 384 c. ř. s. Dukaz ten byl však ku návrhu žalovaného proveden. Zaplacené částky znalci, žalobkyni přivzatým, jakož i osobám, které dříví k žádosti žalobkyně ohledaly, kteréžto důkazní prostředky žalobkyně jen ve vlastním zájmu si opatřila, aniž k tomu povinna byla a jichž také ve sporu ani použito nebylo, nejsou škodou, která nesplněním smlouvy žalovaným žalobkyni byla způsobena. Nemá proto žalobkyně nároku na náhradu zaplacených těchto částek dle čl. 283 obch. zák. a §u 1295 obč. zák.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalované, k dovolání žalobkyně přiznal jí i nárok na náhradu výloh ohledání.

D ů v o d y:

D o v o l á n í ž a l o v a n é h o vytýká dle čís. 4 §u 503 c. ř. s., že jest nesprávným právní názor odvolacího soudu, že žalovanému bylo zboží dodáno, že měl dle čl. 347 obch. zák. povinnost, je neprodleně zkoumati, a že nelze přihlížeti k vadám, jichž ihned neoznámil. V druhé stolici uplätňoval žalovaný též, že prodej zboží, provedený železnicí dle §u 81 žel. dopr. ř., nejde na jeho vrub, poněvadž žalobkyně se nezachovala dle čl. 343 obch. zák. Tuto námitku zamítl odvolací soud jako neodůvodněnou, poněvadž žalobkyně byla prý jen oprávněna, nikoliv však povinna, postupovati dle čl. 343 obch. zák. V dovolání se žalovaný k ná-

mitce té již nevrací. Dovolacímu soudu nelze tudíž přezkoumati rozsudek s právního hlediska právě naznačeného, poněvadž hranice, v nichž napadený rozsudek jest přezkoumati, vymezeny jsou dovolacími návrhy a jejich odůvodněním a dle Šu 506 posl. odst. c. ř. s. jest na dovolateli, by v dovolacím spisu vyložil, ze kterých důvodů pokládá právní posudek věci za nesprávný. Námitky, jež činí dovolání, nejsou však opodstatněny. Pravda arciť, že nelze přisvědčiti mínění odvolacího soudu, že zboží bylo žalovanému dodáno po rozumu čl. 347 obch. zák. Dodáním zboží ve smyslu tohoto ustanovení zákona se vyrozumívá skutkový postup, jímž prodávatel propouští zboží ze své dispozice a umožňuje kupiteli, by jím dále vládl. Kdy právo, zásilkou disponovati, přechází na adresáta, bylo-li zboží zasláno drahou, ustanovuje čl. 402 obch. zák. Žalovanému nebyl nákladní list vydán, nenabyl tudíž práva, zbožím disponovati, a nelze proto říci, že mu zboží bylo dodáno dle čl. 347 obch. zák. Z toho plyne, že žalovaný nebyl p o v i n e n, by zboží zkoumal a vady vytkl. Avšak doba po dodání zboží jest nejzazší mez, po kterou lze oznámení vad odložit; kupitel není sice povinen, ale jest nepochybně oprávněn, by, chce-li, zkoumal zboží již dříve, než jest mu dodáno, a vytkl shledané vady. To žalovaný učinil, přes to, že zboží nepřevzal. Vytkl vady a prohlásil, že nepřijímá zboží pro tyto vady, nevytkl však té vady, že dříví není oloupané, ač dle smlouvy mělo býti oloupano. Třeba že nelze říci, že dodatečné vytýkání této vady jest vyloučeno dle druhého odstavce čl. 347 obch. zák., dlužno přece z toho, že žalovaný nevytkl této vady, ač jest to rovněž vada do očí bijící, dle §§ 863 a 914 obč. zák. a čl. 279 obch. zák. usuzovati, že, nepovažuje ji za porušení smlouvy a nechť je ji vytknouti, vzdal se práva odmítnouti zboží pro tuto vadu. Výsledek, k němuž dospěl odvolací soud, jest tudíž správný a proto není dovolací důvod čís. 4 Šu 503 c. ř. s. opodstatněn. Dovolací důvod čís. 3 Šu 503 c. ř. s. shledává dovolání žalovaného v tom, že odvolací soud se ocitá v rozporu se spisy, tvrdě, že žalovaný neuplatňoval ve sporu, že nepřijal dříví z toho důvodu, že nebylo zasláno do L. Netřeba zkoumati, má-li odvolací soud pravdu, poněvadž tento odpor netýká se podstatné části rozsudku, neboť jest jisto, že žalovaný neodmítl z uvedeného důvodu zboží přijmouti a platí tudíž o tom totéž, co bylo řečeno o dodatečně uplatňované vadě, že dříví nebylo oloupano. Nebylo proto dovolání žalovaného vyhověti.

D o v o l á n í ž a l o b k y n ě jest, uplatňujíc dovolací důvod čís. 4 Šu 503 c. ř. s., v právu. Poněvadž žalovaný odmítl zboží přijmouti, protože prý bylo vadné, a namítal dle Šu 1052 obč. zák., že žalobkyně nemůže na něm plnění žádati, když sama neplnila, bylo na žalobkyni, by prokázala, že zboží nebylo vadné, ježto opírá svůj nárok o to, že žalovaný odmítl zboží neprávem. Měla sice právo, nikoliv však povinnost, dáti zjistiti způsobem v čl. 348 obch. zák. uvedeným, zda je zboží vadné, a mohla si toto zjištění opatřiti též soukromou cestou, neboť čl. 348 obch. zák. neobsahuje ustanovení, že vady lze zjistiti jen znalci ustanovenými soudem. Úsudek znalců, kterými dala žalobkyně dříví ohledati, shoduje se v podstatě s výsledkem znaleckého důkazu soudem provedeného, který nižší soudy uznaly za správný, jest tedy správným a bylo tudíž toto ohledání znalci, žalobkyni vyslanými, účelným pro

obranu práv žalobkyně. Žalovaný dal k němu podnět, odmítnuv zboží bezdůvodně, a jest proto dle čl. 283 obch. zák. a §u 1295 obč. zák. povinen, žalobkyni vzešlé útraty nahraditi.

Čís. 2399.

Prodáv dále zboží, jež byl pozastavil pro vadnost, pozbyl sice kupitel nároku na zrušení smlouvy, nikoli však za všech okolností i nároku na slevu.

(Rozh. ze dne 20. března 1923, Rv I 1300/22.)

Žalující firma dodala žalované firmě 2000 obleků po fakturovaných 133 Kč 50 h. Žalovaná zboží pozastavila a oznámila žalobkyni, že jí vyplácí za oblek pouze po 125 Kč, načež zboží dále prodala. Žalobu o nedoplatek kupní ceny p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e zamítl, o d v o l a c í s o u d jí vyhověl.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudek odvolacího soudu a vrátil mu věc, by jí znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Mínění prvního soudu, že původní úmluva o ceně zboží byla vzájemnou dohodou stran zrušena, že k jiné dohodě nedošlo a že proto žalovaná jest jen povinna platiti cenu přiměřenou, nelze ovšem přisvědčiti. Nelze však ani sdíleti názor odvolacího soudu, který v tom, že žalovaná prodala zboží dále, shledává schválení zboží s její strany, jímž pozbyla veškerých nároků ze správy. Prodá-li kupitel zboží, jež pozastavil pro vady, ztrácí tím zajisté nárok na zrušení smlouvy. Uplatňoval-li však nárok na slevu, nelze z pouhého prodeje pozastaveného zboží usuzovati, že schvaluje zboží a vzdává se nároku na slevu, neboť tím, že žádal jen slevu, dal na jevo, že chce zboží podržeti a žádá slevu právě proto, že zboží jest vadné. V takovém případě dlužno uvážiti všechny okolnosti, celé chování se kupitelovo, není-li důvodné příčiny, pochybovati o tom, že chtěl prodejem projevit svou vůli, že zboží schvaluje (§ 863 obč. zák.). Žalovaná sdělila žalobkyni dopisem ze dne 27. srpna 1920, jímž zboží pozastavila, že jí vyplácí jen po 125 Kč za oblek místo ujednaných 133 Kč 50 h, čímž zřetelně projevila svou vůli, že žádá slevu pro vady zboží. Žalobkyně na tento dopis sice neodpověděla, než žalovaná právem se domnívala, že žalobkyně tím neodmítá nadobro nárok na slevu, neboť žalobkyně později přece vyslala k ní své zástupce, by jednali se žalovanou o slevě, a k dohodě nedošlo nikoli proto, že žalobkyně neuznávala nároku žalované, nýbrž proto, že nechtěla tolik sleviti, kolik žalovaná žádala. Když tedy žalovaná zboží prodala, očekávajíc, a to ne bezdůvodně, že se dohodne se žalobkyní dodatečně o ceně, a chtějíc předejiti větším ztrátám, poněvadž ceny zboží klesaly, nelze prodej pokládati za konkludentní čin, jenž nezustavuje žádných pochybností, že žalovaná zboží schválila, a se svého nároku na slevu vzdala. Tomu-li tak, jest pro rozhodnutí sporu závažné, zda vada zboží byla včas oznámena, zda jest to vada skrytá a, není-li, zda bylo koupeno dle vzorku,